

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

haja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na m za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 1 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Preosnova domovinskega zakona pa kmet-ske občine.

(Spisal dr. L. Gregorec.)

Vsak državlján bi nekje naj bil doma. Slehera občina je dolžna skrbeti za svoje domačine, ako zbolijo ali obubožajo, da si sami več ne morejo pomagati. Tako velevala sedaj veljavni domovinski zakon z dne 3. grudna 1863. Vendar takšno dolžnost imajo občine le gledé na svoje domačine, nikakor pa ne gledé na priseljence iz drugih občin, ko bi ti tudi Bog vedi kako dolgo v njih prebivali. Te morajo njihovim domačim občinam prepuščati v oskrbovanje, kar je zlasti kmet-skim občinam velika nadloga in škoda.

Vsi nečejo in ne morajo doma ostati. Morajo v svet za zaslužbom. Kjer in dokler ga najdejo, tam ostajajo. Državni zakoni jim to dovoljujejo. Vsled tega mlajši in krepkejši ljudje s kmetov silijo v mesta, v trge in sploh v občine, kjer so fabrike, rudokopi itd. Dokler morejo, delajo in pomagajo bogatiti razne podjetnike. Mnogi dokopljejo se tudi do blagostanja, postanejo posestniki, podjetniki, le domačini ne postanejo v svojem novem bivališču. Občina jih za domačine ne vsprejme, ker nje v to ne sili domovinski zakon. Nekdaj bilo je drugače. Začasni občinski zakon z dne 17. sušca 1849 je dajal domovinsko pravico vsakemu, kateri je v kakšni občini se naselil in v njej štiri leta mirno in pošteno živel. To vелеmodro določbo so nemški liberalci l. 1863. zatrli.

Od tiste dobe narašča število mestnih prebivalcev močno, ne pa istotako število domačinov. Dunaj na primer šteje poleg 66 % ali odstotkov tujcev samo 34 % domačinov, Gradec 78 % tujcev in 22 % domačinov, Ptuj 77 % tujcev in 23 % domačinov, Celje 62 % tujcev in 38 % domačinov, Maribor pa zraven 85·7 % tujcev komaj 14·3 % domačinov; mariborsko prebivalstvo ima torej v celi Avstriji najmanjše svojih domačih ljudij ali »altburgarjev«.

Mestne občine tedaj rade vsprejemajo iz drugih, zlasti kmetiskih občin vse, kar je mlado, zdravo in krepko za delo, domačinske pravice pa ne dovoljujejo, da se odtegnejo oskrbovanju zbolelih ali obubožanih priseljen-cev. Oskrbovanje teh odrivajo na njihove, največ kmet-ske občine. Trideset let se torej tem godijo takšne kri-vice, to pa na podlagi § 8. domovinskega zakona.

Ta nesrečni paragraf hoče vlada sedaj odpraviti ter nadomestiti z naslednjimi določili: slehera občina, tedaj tudi mestna, je dolžna pripoznati domovinsko pra-vico vsakemu, ki je v njej prebivajoč plačeval direktni davek od svojega posestva ali obrti skozi pet let, sicer pa vsakemu, ki je v njej mirno in pošteno prebival 10 let. Domača občina kmetška mora to pripoznanje vsa-

kako zahtevati. V spornih zadevah razsojuje okrajno glavarstvo.

To so poglavitne točke preosnovanega domovin-skega zakona. Brž ko obveljajo, odpade neznosno breme raz rame kmetiskih občin. Toda mestne občine začele so se že močno protiviti. Pošiljajo prošnje državnemu zboru, naj takšno preosnovo odkloni. Na Dunaj hočejo sklicati shod zastopnikov iz vseh mest, da bi skupno in slovesno ugovarjali. To nalaga kmetiskim občinam dolž-nost, tudi ganiti se. Na noge torej, kmetске občine in župani! Podpisujte tudi prošnje za svoje koristi ter jih dajte po svojih poslanceh predložiti državnemu zboru! Ni potrebno, da je prošnja obširna. Treba le, da jih bode veliko. Odločevalo bode število vposlanih prošenj. Zadostuje torej, če se prepiše in podpiše naslednji obra-zec, in pečat pritisne:

Visoka zbornica poslancev!

Več kakor 30 let tarejo nas nemilo hudi nasledki domovinskega zakona z dne 3. grudna 1863. Naše ob-činske doklade naraščajo čedalje višje, to pa največ za-radi oskrbovanja bolnikov in ubožcev, ki nam dohajajo iz drugih občin, ker jim ondi domovinske pravice ne priznajo, čeravno so tam svoja mlada leta, svoje delav-ske sile, svoje zdravje pustili. Pogosto moramo ljudi oskrbovati, katerih občina nikoli videla ni, ali se celo vedela ne, da so na svetu.

Zatorej pozdravljamo z velikim veseljem od visoke vlade jeseni 1894 državnemu zboru predloženo preos-novo domovinskega zakona, zlasti one določbe, ki da-jejo kmetiskim občinam pravico, zahtevati od drugih, zlasti mestnih občin, da priznavajo domovinsko pravico k njim priseljenim ljudem, ki so tam skozi pet let di-rektni davek plačevali, drugim pa, če so tam 10 let mirno in pošteno prebivali.

Krivica se mestnim občinam ne bode godila. Naj-več bogastva je sedaj v mestih. Skupiti pomagajo ga naj-več delavske sile iz kmetiskih občin. V mestih nahajajo se največ zadnji čas osnovane bolniške zavarovalne bla-gajne za delavce in zavarovalnice proti nezgodam; prve so predlanskim izplačale 11,396.744 gld., druge pa lani 1,229.442 gld. Mestne občine bodo torej zanaprej svoje bolnike in ubožce veliko lažje oskrbovale, kakor je to dosedaj skozi 30 let mogoče bilo kmetiskim občinam.

Najpokornejše podpisana občina prosi torej, visoka zbornica poslancev blagovoli od visoke vlade predloženo preosnovo domovinskega zakona vsprejeti — neizpre-menjeno hitrej ko mogoče.

Občina dne

Pečat.

Podpisi.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Toda Kosarjeva bolehavost prekriža vse njegove nakane za celi dve leti. Še le koncem l. 1853. se mu zdravje toliko zboljša, da je 1. novembra pri Sv. Jožefu v Celju v obleko misijonarja Sv. Vincencija preoblečen. Ustopil pa je že 14 dni poprej, da se je pripravljaj z duhovnimi vajami na važni korak, katerega je menil storiti. O teh vajah imamo zabeležene »opombe« pred seboj. Kosar pravi: »Ko sem učinil vse, kar je bilo v mojih močeh, da spoznam svoj pravi poklic, hočem zdaj misel, da me Bog morebiti kliče v red karmelitov, smatirati za skušnjava. Do dobrega prepričan, da sem po božji volji poklican v družbo misijonskih duhovnikov, se tukaj Bogu vsega darujem. Komur je Bog vse, temu svet ni nič. Zdaj hočem mir in veselje svojega srca iskati v tem, da sveta redovna pravila tudi v najmanjših rečeh kar najbolj vestno izpolnjujem, zlasti pa še sklenem, da lastne volje ne bom nikdar slušal in svojih želj nikoli razkrival, nego se vedno veselo pokoril volji svojih predstojnikov«.

Kosar pa v redovni stan ni bil poklican, zato pa tudi v samotni tihoti samostana ni našel zaželenega miru. Nekoliko dni po vstopu namreč piše: »Kam je zlati mir zginil iz mojega srca? Zakaj je moja duša tako neskončno nemirna in žalostna in mi srce preti počiti od bolesi? Odkod ta vroča želja vrniti se v svet? Zakaj mučim svoje srce s temi res otročjimi spomini na malenkostne in otročje radosti in razvedrila v domači hiši? Zakaj me tako teži ločitev od moje ljube matere, ki bo sicer njej in meni v blagor, in ki naj oba zagotavlja večnega in veselejšega svidenja v nebesih?«

V teh dušnih stiskah se hoče Kosar pogovoriti, da je vse to le skušnjava, ki ga hoče izneveriti njegovemu poklicu, zato se osrčuje: »Zahvali vendar Boga, moja duša, za to notranjo boleost in britkost, ki te tako silno ponižuje ter ti dá spoznati, kako slaba si sama iz sebe, kako posvetna, mesena in mehkužna še si, in kako te je bil sam napuh, ko si se pred odhodom ponosno vedela kot junakinja, katera se z lahka odlučila od vsega posvetnega. Prav je torej, o Gospod, da ta moj skriti napuh ostro bičaš po teh poniževalnih in hudih mukah. »Dobro za me, da me ponižaš, da se učim tvoje postave.¹⁾« — Prepričan sem, da si me ti, o Bog, vodil v to hišo, skušnjavi pa, ki me vabi iz tega hrama, hočem se ustavljati. Kaj pa, če bi ljubi Bog navezal na zvestobo v tem poklicu mojo blaženost, a na izstop iz reda moje pogubljenje? Samo takrat izstopim, če mi Bog očivesno naznani svojo voljo, drugače pa ne«.

V samostanu se mu bolezen zopet shujša. Kosar vpraša modrega in zvedenega zdravnika,²⁾ kaj mu je storiti? »Če hočete še kaj časa zemljo tlačiti, zapustite samostan in vun na solnce!« odgovori mu zdravnik. Od zdravnika poda se Kosar ves otožen k svojemu prijatelju, katerega je vedno rad nazival svojega »najstarejšega prijatelja«³⁾, ki je bil takrat mestni kaplan v Celju, da še od njega pozve božjo voljo. Dolgo časa se menita sprehajaje po izbi, in slednjič ga prijatelj prepriča, da se je treba naročiti zdravnika udati. Temu Kosar pritrdi, rekoč: »Jaz sem se Bogu vsega daroval, če mi podeli ljubo zdravje, da bi mogel uspešno delovati v

družbi misijonarjev. Ker pa zdaj bolj boleham, kakor prej, menim, da je božja volja, da izstopim.«

Že 23. decembra l. 1853. se poslovil Kosar od Sv. Jožefa, govoreč: »Bolehal sem že prej, zdaj še pa zmiraj bolj; posebno pa so oči tako otemnele, da skoro nič ne vidim. Ako ostanem v vaši kongregaciji, imeli bi le križ z menoj, delati itak ne bom nikdar kaj mogel. Grem torej, morda mi ljubi Bog zunaj dá zdravje, ako pa ne, pa saj nadležen ne bom nikomur«.

V Braslovčah ga je njegova mati sprejela z veseljem srcem. Toda kipeči valovi se ne dajo tako brzo potolažiti. Zdaj Kosarja zopet nadleguje in vznemirja misel, je-li prav storil, da je samostanu dal slovo ali ne? Beremo namreč v njegovem zapisniku: »Braslovče 3. januarja 1854. Jezus v presv. Rešnjem Telesu, moj učenik v nevednosti, moja luč v mojih tminah, moj svetovalec v mojih dvomih, voditelj moj na vseh potih življenja! Če sem po svojem izstopu zgrešil pravo pot, naj me zavrne tvoja vsegamogočna roka nazaj na pot, po kateri dosežem tisti venec, katerega si mi od vekomaj v nebesih pripravil.«

Odslej se mu je telesno zdravje vidno zboljšalo, kakor bi mu ljubi Bog hotel pritrditi, da je izstopil iz samostana. Z zdravjem vračala se mu je tudi ljubezen do pastirskega delovanja. Iz zanesljivega vira vemo, da sta spomladi meseca maja (1854) dan za dnevom z Braslovškim dekanom¹⁾ skupaj sedela ter sta sestavljala premišljevanja za prihodnji dan. Te prav rabne šmarnice izdal je Stojan l. 1855. pod naslovom »Marije Rožen Cvet«. Rajši pa kakor živel, rad bi Kosar zopet enkrat pridigoval. Zgovorni Kosar namreč že več let ni bil na prižnici. Zato vedno moleduje in prosi dekana, naj mu dovoli zopet vsaj enkrat za poskus besedo z lece. Dolgo prosi zastonj, slednjič pa dekan nadležnemu prosilcu vendar izpolni voljo, toda samo pod tem pogojem, da ne govori dalje kakor picle pol ure; dekan noče prevzeti jamstva za njegovo zdravje, če bi namreč po predolgi besedi škodo trpelo.

Kosar že komaj učaka nedelje, da zopet enkrat stopi na prižnico. To je bil za njega pravi dan Gospodov. Njegovo srce je bilo prepolno, in da-si mu obilno teče beseda, vendar dolgo ne more srca olehčati: govoril je dobro uro. Ko potem pride ves vroč z lece, že čaka na-nj nevoljni dekan in ga pokara, rekoč: »Nesrečni človek! celo uro tedaj niste mogli najti konca? Bog vam grehe odpusti! Kdo bo pa odgovoren, če začnete zopet kri pljuvati?« Ko ta napor Kosarju ni škodoval, ohladila se je dekanu prva jeza, in Kosar smel je potem še nekaterekrat nastopiti.

Dokler je dobra mati živela, imel je Kosar ljubo domá; ali že 13. dec. 1854 mu jo je pokosila nemila smrt. Umrla je v njegovem naročju, mirno je izdihnila svojo bogoljubno dušo. Zopet se vznemiri njegovo srce, ki še itak ni bilo povsem potolaženo, in zopet se začne tudi boj gledé njegovega poklica. Skušnjava, katere se je že enkrat otesel, trka zdaj glasneje na njegovo srce: ali ni morebiti vendar poklican v red karmelitov? Vsled teh dvomov posvetuje se pismeno s karmelitom o. Serapionom v Gradcu, ki je bil njegov spovednik, kedar je zahajal h karmelitom opravljat duhovnih vaj. Toda pater Serapion bil je duhovnik treznega duha, in je s svojo odločno besedo precej streznil tudi Kosarja, katerega je toliko časa mamila misel na redovno življenje. Serapion mu piše: »Častivredni gospod! Vi iščete preveč notranje tolažbe in sladkega miru, in odtod izhaja vaša neznosna boleost in notranja beda. Kar se tiče vaših želj po redovnem stanju, se vi v tem preveč ženete. Jaz sodim, da vas Bog pri toliki vaši boleha-

¹⁾ Ps. 118, 71.

²⁾ Rajni Kočevar v Celju.

³⁾ Orožen, stolni prošt Lavant.

¹⁾ M. Stojan.

osti noče imeti v našem ostrem redu. Razmere, v katerih zdaj živite, se mi zdé za vas celo primerne. Pred sem treba Boga hvaliti, da se vam je zdravje toliko trdilo, da morete zopet kaplanovati, in da vam dekan oliko prizanese, in da je vaš duhovni tovariš voljen, vas povsodi nadomestiti, kjer vi s svojimi še skromnimi nočmi ne izhajate.« Kosar je namreč toliko okrevljal, da je bil 23. aprila 1855 nameščen za prvega kaplana v Braslovčah.

Gospodarske stvari.

Nasad gorice.

(Konec.)

Najiminitnejše gorice so: Ljutomer, Pekre, Radosel, Črešnovce, Brandner, Ritoznoj; tod se mošt od preše prodaja po 30 kr. za liter, tako tudi v Turskem vrhu. Kakšen nasad neki te gorice imajo, morda se na tihem vprašuješ. Kolikor je meni znano iz videnja, zvedbe in berila, pravim ti: V teh goricah povsod pač šipon ali mozler prevlada; le nekaj malega so zmes druge sorte, namreč: muškat, spanijolec, žlahtnina. Preslavni Brandner goji osemnajst različnih sort, in moraš misliti, kako huda vojska je, kadar se te armade stepejo v glavi. Ondi najdeš posebno sorto: rjavino, ki daja moštu posebno dišavo ali aroma. Dragi čitatelj! ako hočeš okusen mošt in prijetno vino pripravljati, nasadi si šipona v svojo gorico, zmes pa eden odstotek žlahtnine, 3 odstotke rjavine, 5 pa mušce, pa boš svoj mošt drago in lahko prodajal; če še imaš eden odstotek kapčme, ne bode nič škodilo. Tó bi bil izvrsten nasad!

IV. Nova doba, nova šega nam je prinesla v naše gorice tudi novi nasad, s katerim se pa Slovenci nič prav ne moremo sprijazniti; to so ameriški trsi, in tuje rozge sploh: riparija, madejra, ali pa izabela. Izabela je že pokazala svojo vrednost, ki je sicer dobra zato, ker se je ne loti ne vrabič, ne tat, žejo ti pa vendar ugasi. Kupec pa kar zbeži, ako okoli vinograda zasajeno izabelo zagleda. Tukaj ne kupim nič, reče mi kupec, ako sem ga na vinsko kupčijo k mejašu peljal, kjer je izabela rastla; še v pivnico ni šel!

Kar pa Amerikanca zadeva, še nimamo prave poskušnje. Trs šest let bujno raste, hitro použije zalogo ter naglo hirati začne; bojda že v sedmem letu. Jagode so debele, pa zato gnjilobi tembolj podvržene; in joj, ako te dež med trgatvijo dobi, je za 14 dnij prej zrelo; kaka pa bo trpežnost tega vina, hoče poskušnja pričati; vendar mislimo, da vino Amerikanca ne bo trpežno, in v vročini nestanovitno, ker bo imelo premalo kiseline v sebi. Prerano bo hiralo in umiralo, med tem kó je naš domači nasad petnajst do dvajsti let zdržal in rodil; mislimo, da tudi temu uška prizanesla ne bode.

Ne bom sadil ne Izabele, ne Amerikanca, poreče mi mejaš, jaz ostanem pri domačem trsovju; nekdam so obilno brali, veliko vina imeli, ko še Amerikanca poznali niso. Moj oče so imeli polne pivnice vina; tisti dobri časi se bodo že zopet vrnili. Samo dobro delati, in prav gnojiti je treba. Ne morem ti tega govora za zlo vzeti, dragi sosed, ki se starega, očetovega nasada tako zaupno držiš po nauku Kristusa Gospoda, ki pravi: Vsak nasad, katerega ni zasadil moj oče nebeški, bode izkoreninjen. Le skrbimo za žlahten in rodoviten nasad v naših goricah, pa si bomo zopet veselo prepevali:

Le pijmo rumeno
To žlahtno blago;
Ne b'lo bi pošten
Ne znati domo!

S. G.

Nove hiše.

Zima je, in moramo v hiši čepeti in znotranja dela opravljati. »Ljubo doma, kdor ga ima; kdor ga pa nima, za njim kima.« Srečen je, kdor ima lep in topel dom, da mu ni treba po zimi zmrzavati ali pa se po tujih hišah potikati. Ljudstvo vedno narašča; hiše nastajajo pretesne; zato vidimo nove hiše, kakor gobe naraščati ne samo po mestih, temuč tudi v vaséh. Vsak siromaček si stavi svoj lastni dom, pa se mnogokrat v nepoplačljive dolgove zakoplje, ker stavba ga stane po 600 gld. in še višje. Takim in tudi premožnejšim gospodarjem priporočamo nove hiše.

Na Ptujskem polju, v fari Sv. Marjete in tudi inod vidimo zale hiše. Tako novo hišo sem cenil na 1400 gl. pa sem se jako urezal; ker zvedel sem, da je samo tristo goldinarjev stala z vsem zidarskim, kleparskim in mizariskim delom: res, najcenejša lepota! V tisti okolici so izurjeni možaki, kateri ti za 30 gld. hišni obod iz ila zbutajo; strop ti bodo dobri ljudje podarili; mizar in ključavničar ti bodeta za nizko ceno potrebno pohiše spravila. In tako se boš bodočo zimo že pri svoji peči v lastni hišici grel.

Take nove hiše, kakor tudi lesene, imajo veliko prednost pred kamenitimi ali zidanicami, ki so vedno mrzle in mokre, njihovi stanovniki pa bolni in protinasti. Torišče takim hišam mora biti seveda suho, kakors ploh v mužo si nikdo hiše ne stavi. S. G.

Sejmovi. Dne 15. decembra v Poličanah (svinjski sejem) in pri sv. Križu na Slatini. Dne 18. decembra v Ljutomeru. Dne 19. decembra v Teharji in Imenem (svinjski sejem). Dne 20. decembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem). Dne 21. decembra na Laškem.

Dopisi.

Iz Rač. (Šolstvo.) Naša lepa slivniška fara je bojda srečna, ker ima štiri šole; skoro bi že dobila peto kolo! Ali vnanje, od cerkve oddaljene šole so za krščansko izrejo otrok močno pogubne. Šolarji ne gredó k šolski sv. maši, učitelji jih ne vodijo k skušnjam iz krščanskega nauka in tako rastejo katoliških starišev otroci, kakor ljuba živinica na ogerski pusti. Nekaj učiteljev se malo briga za krščansko izrejo, temuč so ji še včasih nasprotni, kar sledeča zgodba kaže, ki nas je vse, posebno stariše v srce užalila. Račani smo si morali postaviti velikansko šolsko poslopje, kakor Feldhof pri Gradcu. Vse upiranje bilo je prazno. Za naše krvave žulje se je postavila nova šola. — Dne 15. nov. je bila na Račkem polju »trajbjaga«, za trajbarje ali gonjače so se šolarji porabili, kakor sploh tudi po drugod, postavim na Dornavi. Na tak način se mlad fantič navadi po lovu hoditi, lenobo pasti. In kadar odraste ali kmet postane, tedaj mu je puška ljubša, kakor pa plug ali motika v roki. Tak gospodar navadno vse »zajaga«. Na koncu tega lova se je tak gonjač, šolar Ant. Mlakar, brž nekoliko ovinjen, ponesrečil, da je mrtev obležal pod vozom, kakor je »Slov. Gospodar« predzadnjič poročal. V soboto, 17. novembra je bil pogreb, pri katerem je g. nadučitelj v Račah hotel vso svojo pobožnost pokazati. Nakomandiral je sprevoz z doma. Vsa univerziteteta se pomiče med molitvijo in petjem (ali kaj?!) proti farni cerkvi na Slivnico k pogrebni sv. maši. Bilo bi vse lepo, ako bi ne bil razžaljiv konec. Na komando bivšega požarnega hauptmana, nadučitelja, je morala tropa malih kristjanov — račkih šolarjev — pred cerkvijo napraviti: »Obrni se«, in namesto v cerkev k sv. maši, ki se je za pobitega služila, pelje jih

»hauptmann« domov na žalost krščanskih starišev. Gospod P., ali so zato naši krvavi žulji tako visoko nazidani? Ali ste nam ob blagoslovljenju te šole zato obekali skupno delovanje starišev, učiteljev in duhovnikov? Vi ste morda tokrat uničili rahlo kal pobožnosti v mladih srcih šolarjev, pobili ves trud starišev; kajti pokazali ste svoje zaničevanje do najsvetejšega krščanskega opravila, do sv. maše!

Iz Gornje-Radgonskega okraja. (Varuh.) [Konec.] Čez nekaj časa prime zopet za besedo in pravi: »Ker sva ravno pri Bračku, pa te še nekaj vprašam. Kaj misliš, kakšen razloček je med Bračkom in kakim ciganom? Jaz sem začel premišljevali in premišljevali, pa nisem mogel iztutiti uganjke. Črna sta oba, si mislim, a to ni razloček. Na vse strani sem preroka obračal in primerjal s ciganom, na zadnje rečem: »Enakostij mnogo najdem, a za razloček ne vem«. Sosed se hudomušno nasmeje ter reče: »Pač, jeden razloček je. Cigan je tako nepošten, da krade, akoravno pozna sedmo božjo zapoved. Bračko pa je toliko pošten, da ne krade, akoravno ne pozna sedme zapovedi.« Jaz sem soseda debelo gledal, ker mi ta njegova modrost ni šla v glavo. Pa on mi je stvar pojasnil, rekoč: »Ali nisi bral zadnje številke »Štajerskega kmeta« ali, kakor mu motarski »fajerberkarji« in tudi drugi navadno pravijo, »Kajharja?« Tam je dopis iz »Gornje-Radgone«, ki se je gotovo pri Bračku kvasil in nerodno koval. V njem ta nevednež pravi, da sedmo zapoved tisti prelomijo, ki gornjeradgonskega »pecirksomana« ob veljavo spravljajo in »orehovem preroku« poštenje jemljejo. Vidiš! novega kateheta smo dobili v Bračku, ki pa še ne vé, da se sedma božja zapoved glasi: Ne kradi! Vsak otrok to zapoved pozna, samo Bračko ne, kakor to omenjeni dopis kaže, v katerem se nova sedma zapoved »gor spravlja«. — Zdaj pa sem razumel prijateljevo uganjko in v mislih še pristavil: Kaj pa Bračkov sin k temu poreče? Neduhovnik.

Iz Rogatca. (Cerkev; priporočilo.) Po načrtu g. konservatorja J. Grausa iz Gradca se je začela prenavljati tukajšnja nadžupnijska cerkev sv. Jerneja. Po požrtvovalnosti vnanjih dobrotnikov doseglo se je za letos toliko, da se je presbiterij popolnoma prenovil. Novega patrona nam je mojstersko izrezal g. Perko, podobar iz Slov. goric, novi tabernakelj pa okusno naredil in ves veliki oltar obnovil g. Andr. But, zlatar iz Kostivnice. Vsa dosedanja popravila stanejo blizu 1500 fl. Ostali oltarji, kakor tudi okna, spovednice in prižnica še pa čakajo novih dobrotnikov, da se morejo prenoviti. Tabernakelj novega patrona so nam blagoslovili naš rojak in velik dobrotnik naše cerkve, č. g. misijonar Franc Kitak ob priliki, ko so tukaj obhajali tridnevnic na čast Mariji sv. rožnega venca. — Gg. Perka in Buta priporočamo slovenskemu občinstvu kot vestna, spretna in narodna mojstra. P. n. župnijskim, šolskim in občinskim uradom javljamo, da ima narodni trgovci naš, g. J. Berlisg, vsakovrstnih slovenskih tiskovin na prodajo. Komur je za slovensko uradovanje, naj si jih naroči. Želeti bi bilo, da bi še po drugih večjih krajih enako razprodajali slovenske tiskovine. S tem bi se oživilo slovensko uradovanje ter zadostovalo željam, izraženim na letošnjih narodno-političnih shodih.

Od Sv. Martina pri Marenbergu. (Namenjen zvon.) Neki J. Mravlak, hlapec pri Stelcu, sporočil je za novi zvon pri Sv. Martinu okoli 400 gold. pred nekaterimi leti. Ker dolgo niso zvona naročili, moral je priti opominjat, kar se je zgodilo v pretečenem pustu, in sicer na način, ki je pomenljiv: Okoli 7. ure zvečer je veliki zvon v zvoniku Sv. Martina začel ob eno stran biti, udarcev je bilo do deset zmirom slabejih, dokler ni prenehalo. Tako na pustni ponedeljek in torek. Hiteli

so gledat v cerkev, misleči, kdo le pustne šale uganja, pa žive duše ni bilo v cerkvi. Slišali so zvonjenje vsi prebivalci okoli Sv. Martina. Ako se to komu neverjetno zdi, naj gre vprašat, in istino bo izvedel. Pobožni so začeli sklepati, menda le rajni hodi opominjat, naj se njegova slednja želja izpolni. Naročili so tedaj novi zvon pri g. Denclu v Mariboru. Na Martinovo nedeljo, 11. novembra, bi se bil moral novi zvon v zvonik potegniti. Krasen jesenski dan je bil in ljudstva menda okoli 4000. Vendar moramo omilovati, da takrat še zvon ni bil izgotovljen na žalost vseh. Obhajal se je prav slovesno le god sv. Martina, velikega čudodelnika in našega priprošnjika. Le nekaj bi še rad omenil, kar me je posebno osupnilo in iznenadilo. Na tisoče ljudij je okoli cerkve klečalo in na prsi trkalo med povzdigovanjem pri sv. maši. Le samo eden, neki Gärber Kleon, se je proti Dravi obrnil s klobukom na glavi in je smodko pušil. Bog daj takim pravo pamet in spoznanje večne resnice!

Izpred Maribora. (Vabilo.) Gospod učitelj Valentin Štolcer v Razboru pri Slov. Gradcu je zložil mašo k Marnovim besedam »Oglej z nebes se v milosti itd.« in jo je potem, ko jo je g. Anton Nedved, c. kr. učitelj godbe v Ljubljani popravil, milostljivemu knezoškofu Mihaelu poklonil. Njih visokost so v lastnoročnem pismu od dne 16. grudnia 1893 skladatelju izrekli, da je ta skladba v cerkvenem duhu zložena; neki slaven cerkveni skladatelj pa se je o tem delu tako-le izrazil: »Maša Valentina Štolcerja za četiri glase z orglami se vsestransko zelo priporoča. Izdelana je skrbno in po pravilih umetnosti in je milodoneča. V obče veje iz celega dela neka blaga posvečenost, katera srce močno k pobožnosti povzdiguje in se more prištevati mašam, cecilijansko prizadevanje podpirajočim. Ker ta zelo marljivo izdelana in dobro ubrana skladba ni težka, zato je želeli, da bi se zaradi njene lahko umevne, prijetne in praktične vrednosti splošno v cerkvah rabila, kar so tudi milostljivi knezoškof želeli, pisaje skladatelju: »Bog blagoslovi Vaše delo!« Ker je skladatelj voljen čisti znesek od prodanih iztisov voliti stavbi Marijine cerkve v Mariboru, se gledé na to njegova maša častivredni duhovščini, gospodom učiteljem, organistom in vsem prijateljem cerkvene godbe prijazno priporoča. Partitura veljala bode 1 K, po pošti 20 h več. Gospodje, ki to skladbo želé, naj se pismeno obrnejo na g. Valentina Štolcerja, učitelja v Razboru pri Slov. Gradcu in sicer najhitreje in v obilnem številu, da bo mogoče rokopolis brž tiskarni izročiti, kar se do sedaj, ker se je še premalo naročnikov oglasilo, ni moglo zgoditi.

Iz Krčevine pri Ptuj. (Napisi.) Kakor mnogo kje drugod, kazijo tudi našo občino nemški napisi. Naj jih vsaj nekaj navedem. V Vičavi: Jos. Matzun, Herrnkleidermacher; Oswald Verbančič's Gasthaus; v Orešji: Josef Petrowiç, Herrenkleidermacher; Josef Murko, Schumacher (!); M. Ferjanič, Kunst- und Handelgärtner; W. Hintze, Gasthaus; na Štukih: J. Potočnik, Gasthaus. Zakaj je to? Ali je Krčevina nemška? So-li vaši odjemniki obleke, obutala, vina le Nemci? Vas-li ni razun g. Hintze-ja, ki bi iz pravičnosti nemškemu napisu lahko pridjal še slovenskega, vse rodila slovenska mati? Naš Slomšek, ki že 32 let v grobu spi, bili so škof, in vendar se niso nikdar sramovali jezika, katerega jih je naučila dobra mamica v Slomih pri Ponikvi. S ponosom so vedno povdajali besede: Slovenka me je rodila, Slovenka me je dojila, naj me slovensčina tudi sina hvaležnega ima. Tako škof — vi pa se te slovensčine menda sramujete in si zato nad vrata pribijete rajši tablo z nepotrebno nemško mazarijo, kakor da bi delali nemške čevlje, nemško obleko ter prodajali nemško vino.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je bila dne 10. t. m. dalmatinska deputacija in je izročila spomenico o žalostnem gospodarskem položaju v Dalmaciji. — V gosposki zbornici je bila vsprejeta postava o razprodajah; v poslanski zbornici pa so dalje razpravljali novi kazenski zakon. V odseku za preosnovo volilnega reda je 11. t. m. govoril naš poslanec gosp. dr. Gregorec. Govor objavimo prih.

Češko. Ono sredo je bila v Pragi ožja volitev v mestni zastop. Mladočehi so sicer napeli vse sile, vendar so zmagali Staročehi. — V Praškem staročeskem društvu predlagal je dr. Matuš, naj zopet deželni zbori volijo državne poslance. Mi se temu odločno protivimo; sicer štajarski Slovenci ne bomo imeli nobenega državnega poslanca!

Štajarsko. Na 13. t. m. so liberalni in nacionalni Nemci sklicali shod vseh občinskih volilcev v Gradcu, naj se izrečejo zoper nameravano krščansko-socialno društvo ravnotam. Za krščansko socialne može veljajo tiste postave, kakor za druge državljane; čemu torej ta shod?

Koroško. Naučno ministerstvo je dovolilo za popravo starih spomenikov sv. Florijana in sv. Trojice v Celovcu 2000 gld. Mestni očetje pa so ju mislili kar odstraniti. — Na Bistrici na Rožu so te dni ustanovili nemško pevsko društvo; ali le Slovenci, ali bolje nemškutarji, bodo v tem društvu popevali slavo Nemčiji.

Kranjsko. V Cerknici se je osnovalo »katoliško slov. izobraževalno društvo«. V kratkem bode osnovalni shod. To je prvo katoliško politično društvo na Notranjskem. — V Ljubljani bodo nemčurji s pomočjo vlade bojda zopet izdajali »Laibacher Tagblatt«. Kjer se prepirata dva, tretji veselje ima.

Primorsko. V ministerstvu na Dunaju se je zvedelo, da namestništvo v Trstu ni prepovedalo slovenskega misijona pri Sv. Antonu Novem; ampak namestnik je tržaškemu škofu svetoval, naj se misijon preloži, ker bi utegnil nastati kak šunder med Lahoni in Slovenci. Zaradi tega se bode bržčas v kratkem obhajal ta misijon. Oni, ki se ga bodo resno udeležili, gotovo ne bodo kalili miru.

Ogersko. Pekel je zmagal! Tako bi skoro vskliknili. Na pritisk ministerskega predsednika Wekerla potrdili so cesar tri proticerkvene predloge, torej tudi civilni zakon. Tolaži nas to-le: Le naravne in božje postave so večne, človeške pa ne! — Mladi Košut je te dni zopet govoril, da se bode potegoval za politično in gospodarsko samostojnost in neodvisnost Ogerske; Wekerle pa je proti temu gluhi in nem!

Vunanje države.

Rim. Pred tednom so papež izdali konstitucijo ali ustavno pismo o vshodnih cerkvah. Največje prostosti jim dovoljujejo, le v verskih rečeh naj bodo edine z Rimom. Ako bodo razkolni škofje to pismo z umom in dobrim srcem prebrali, gotovo bode marsikateri postal katoličan.

Italijansko. Dne 9. t. m. so bili zopet hudi potresi v Reggio v južni Italiji. — Crispi je oistro in pametno odgovoril v poslanski zbornici Barzilaiu, ki ga je vprašal zaradi dvojezičnih napisov v naši Istri. Res, kaj brigajo Italijane naše zadeve? — Bivši minister Giolitti ima vsa pisma, iz katerih so razvidne velikanske goljufije pri banki Romani; ali roka pravice jih od njega ne zahteva.

Francosko. Umrli je Lesseps, ki je ustanovil

sueško družbo in dal prekopat Sueški kanal. L. 1881. pa je ustanovil panamsko družbo, da prekoplje ožino panamsko v Srednji Ameriki. Ali tukaj je s svojimi prijatelji sila veliko milijonov potrošil, delo je ostalo neizgotovljeno, in bil je obsojen v ječo na 5 let. Ni pomislil, da je poštenost največ vredna.

Nemško. Pretekli teden so v Berlinu začeli državni poslanci zborovati in sicer v novem velikanškem državnozbornem poslopju. Ko je predsednik zbornice zaklical »slava« cesarju Viljemu, ustali so vsi poslanci in isto klicali, samo sedem socialističnih poslancev ni hotelo ustati in cesarju nazdraviti. Zaradi tega se bodo imeli zagovarjati pred sodiščem, ako v to poslanci dovolijo.

Rusko. General Gurko, gouvernér v Varšavi, moral je Varšavo zapustiti. Poljaki mu iz srca želijo srečno pot, ker njim bolj sovražnega guvernerja ali namestnika car ne more poslati. — V tem velikanškem cesarstvu se bojda kmalu uvede občna šolska dolžnost. Strogo pa je ne bodo mogli izvesti, ker je prebivalstvo na mnogih krajih zelo redko naseljeno.

Srbsko. V ponedeljek se je pred beligradskim sodiščem začela pravda zoper Mihala Čebinac in tovariše. Zatoženi so, da so hoteli povzročiti prekucijo v Srbiji, prepoditi kraljevo rodovino Obrenovičev in posaditi Petra Karagjorgjevića na srbski prestol. Celó prejšnji ministerski predsednik je večkrat zatrjeval, da so nedolžni, da je vse le podlo obrekovanje; ali ker so zatoženci Milanovi nasprotniki, zato bodo javaljne oproščeni.

Turško. Na makedonski tabor se je zbralo 2. t. m. nad 10 tisoč ljudi. Govorilo se je, kake krivice se Bolgarom v Makedoniji godijo, in se sklenilo, da se bodo obrnili do zastopnikov velevlastij, naj ti prisilijo turško vlado, da izvede berlinski dogovor glede Makedonije.

Azija. Kitajci bi radi z Japonci sklenili mir. Japonci pa se za kar bode ne bodo dali pogoditi; kajti v kitajski pokrajini Vidžu je nastala prekucija in prvi japonski voj se bliža Fučuju, drugi pa se je napotil proti Peking, glavnemu mestu.

Za poduk in kratek čas.

Kako je Lukovnjakov Tomaž kolero vozil.

Zapisal Žitomir.

(Konec).

Tomažu je postalo tesno pri srcu, ko je videl svojo potovalko brez vsakega uzroka tako strastno hudo, celo s samokresom v roki, pred seboj stati in bolj tiho ter bojazljivo ji odgovori:

»Ne vem, kdo si?« »Torej poslušaj, jaz sem — kolera!«

»Ko-le-ra!« izgovarja zlog za zlogom Tomaž in naredi v veliki vznemirjenosti le dva križa, jednega po licu, drugega na prsih. Besede »jaz sem kolera« pretresle so mu mozeg in kosti ter mu omamile dušo. Zato se mu je torej zdela ta ženska tako čudna! Zopet se je spomnil vsega, kar mu je pravil gospod poštar pred par dnevi o veliki, močni góspé, o koléri. Popolnoma je bil prepričan, da stoji res kolera pred njem in da je zdaj napočila njegova zadnja ura. Oh, samo za par trenutkov še jo je mislil prositi, da bi lahko obudil kes čez svoje grehe. A v tem ga nagovori kolera:

»Ali hočeš, da ti plačam?«

»Ne, samo pusti me še živeti!« odgovori hitro Tomaž in se trudi spraviti vse prikupljive poteze v svoj obraz. »Kolera« molči ter ga začne opazovati od pet

do glave. Tomažu je postajalo pri tem opazovanju vedno bolj vroče in pri srcu vedno tesneje, sapa mu je nekje zastajala. To so bili trenotki za Tomaža! Naposled vendar izpregovori »kolera«:

»Dobro, ker se mi zdiš pošten človek, bodem te pustila in tudi za teboj ne bodem prišla. Zdaj pa se pelji naprej!« In zopet se je prikazal na njenem licu isti zlobni posmeh. Toda Tomaž ga ni zapazil. Pri zadnjih njenih besedah je prijel hlastno za bič ter udaril po konju, kakor še gotovo nikdar v svojem življenju. Bliskoma je bil voz izven gozda. Sedaj se le se je Tomaž prvokrat ozrl nazaj, in kako lahko mu je bilo pri srcu, ko kolere res ni več videl. Vendar konja še je pustil vedno bežati. Kmalu je bil doma. Voz postavi pred vrata, konja pusti samega in naravnost hiti h gospodu Lukovnjaku v sobo ter mu poreče: »Gospod, kolera se je peljala z menoj!« Gledal je, kak utis bodo naredile te besede na gospoda poštarja. A ta se mu je samo pomilovalno nasmehnil ter rekel:

»Ni mogoče!«

Tomaž pa odgovori, da je res, in pripoveduje gospodu natanko svoj dogodek. Jako razžaljenega se je čutil, ko mu je gospod poštar začel razlagati in dokazovati, da kolera ni človek, temveč le hitro nalezljiva in nevarna bolezen, in ni mu hotel verjeti, čeravno so poštarjevim besedam pritrjevali tudi vsi drugi, ki so bili navzoči ter čakali na novodošla pisma.

Gospod Lukovnjak je bil le radoveden, kdo se je tako zvijačno odtegnil dolžnosti, da plača poštno vozino od mesta do nas, in zato je naznanil naenkrat celo stvar našim orožnikom. Jeden izmed njih še se je isto večer odpravil proti gozdu, da poišče »kolero«. Toda »kolere« ni našel, pač pa ne daleč proč od ceste precejšnje tropo ciganov. Vprašal jih je, če se je kateri iz njihove družbe pripeljal danes z našo pošto, a nikdo so ni hotel oglasiti. Ko pa se je orožnik nekoliko odstranil, nastal je v njihovem krogu glasen smeh. Vedeli so, zakaj so se smejali.

Cigan, katerega je Tomaž tako negostoljubno pred kratkim vsprejel in odpravil, se je maščeval. Jedna tovarišica iz ciganske družbe je imela neko opravilo v mestu, in naš cigan jo je poučil, kako se lahko enkrat brezplačno pripelje iz mesta. Maščevanje se je obneslo.

Odkar se je Tomažu prigodila ta neprilika, ne verjame, da bi bila res kakolera na svetu. Če pa ga vprašaš, ali je res pripeljal v naš kraj kolero, odreže se ti:

»Ka-aj, ali cigani niso prava kolera za nas?« To resnico izgovori tako resno, da se ti nehoté ustavi smeh.

Tomaž še zmeraj vozi našo pošto, a kolere menda ne bode več pripeljal v našo bližino.

Smešnica. »Vi krmite svoje krave gotovo le s soljo?« vpraša neka kuharica mlekarico. — »No, zakaj?« — »Vaše uboge krave morajo grozno veliko vode počrepati, ker je mleko čista vodeno!«

Razne stvari.

(Slovenskega društva) predsedništvo želi, naj bi vse slovenske kmetске občine po svojih poslancih državnemu zboru vložile prošnjo, da ta neizpremenjeno vsprejme od vlade predloženo preosnovno domovinskega zakona. Le berite prvi članek v današnjem listu!

(Ptujsko pol. društvo »Pozor«) je poslalo prošnje na ministerstvo znotranjih zadev, trgovinstva in pravosodstva za slovensko-nemške napise, pečate pri

dotičnih uradih. Prošnje podpisale so tudi občine: Sv. Barbara, Gruškovce, Slatina, Gradišča, Elizabeta v Halozah. Tako je prav. Naprej!

(Zoper novo gimnazijo v Celju) se je oglašil občinski zastop v Slovenski Bistrici in v Opavi v Šleziji. Zdaj bode menda skoro konec tega neumnega protestovanja.

(Odvetniško skušnjo) je napravil v Gradcu dne 4. decembra z izvrstnim uspehom gosp. dr. Franjo Rosina in pride prè v Ljutomer za odvetnika.

(Rogaški okrajni zastop.) Dne 6. t. m. so pri dopolnilni volitvi velč. gosp. dekana Jožefa Tombaha kmečke občine soglasno izvolile v odbor okrajnega zastopa Rogaškega.

(Nova zasebna šola.) Gospodu dvornemu svetovalcu vitezu pl. Becku je dovolil okr. šolski svet v Celju, da se sme na Plevni blizu Žalca postaviti šolanorazrednica z otroškim vrtcem, katerih vodstvo bodo prevzele čast. šolske sestre.

(V Št. Ilju v Slov. gor.) vsiljuje ljudem »Štaterskega kmeta« ali »Kajharja« župan Pistor. Le Fr. Zelenik in Lorber ga ubogata, drugi nihče. Čast našim slov. možem!

(Lep začetek zakona.) Dne 28. nov. je pri Mali Nedelji neki ženin, doma od Pesnice, bil poročen. Iz cerkve gresta z nevesto v gostilnico in tam je šla ta drugim parkrat plesat. To pa je ženina tako razsrdilo, da si je hotel z nožem vrat prerezati.

(Dvojni samomor.) V Konjicah sta se ta teden obesila krojač Lebič in pa neka vlačuga, ki je bojda tudi hotela svoje nezakonsko dete obesiti; ali tega je rešil angelj in dobri ljudje.

(Čudna nesreča.) Godec Lorenc Stelzer šel je pred tednom z Murskega vrha in Zasadov v Radgonskem okraju domov. Bil je pa malo vinjen in je padel tako nesrečno, da mu je cev pipe prodrila čeljust in pri nosnicah ven prišla. Našli so ga drugo jutro mrtvega na cesti.

(Slovenska čitalnica v Mariboru.) V čitalnici Mariborski vršil se bode v nedeljo, dne 16. t. m., ob 8. uri na večer letošnji občni zbor. Odstopajoči odbor položil bode račune ter poročal v svojem delovanju v tekočem letu. Na to se bode volil nov odbor. Gospodje društveniki, ki se zanimajo za razvoj čitalnice, naj se polnoštevilno udeležé tega shoda!

(Nemški stekliši v Celju.) Z vso silo so se vrgli Celjski Germani na tiste meščane v Celju, ki so se drznili podpisati peticijo za slov.-nemško spodnjo gimnazijo. Pa le dva plašljivca sta se dala spregovoriti in preklicala podpis, da ne bi imela škode pri svoji kupčiji. Slovenci, dobro si zapomnite to zagrizenost in ravnajte se po geslu: Svoji k svojim!

(Pijan strojevodja.) V Segedinu na Ogorskem se je odpeljal te dni pijan strojevodja z mašino in jednim tovornim vozom za poštanim vlakom, ki je odšel pol ure poprej. Vsa svarilna znamenja so bila zastonj. Že v četrte ure je bil pijani strojevodja dohitel poštini vlak in trčil z njim skupaj. Skoro vsi vagoni in lokomotiva poštne vlaka so bili razdrobljeni. Več oseb je bilo težko poškodovanih.

(Posojilnica v Brežicah) se je slovesno ustanovila dne 8. decembra. V ravnateljstvo so izvoljeni gg.: Andrej Levak, veleposestnik iz Brežic, kot načelnik; Leopold Schwentner, trgovec v Brežicah, kot njegov namestnik; Miha Balon, posestnik, in Jožef Agrež, odvetniški uradnik, Karol Gregorič, vinski trgovec, Ignac Po-

(Največji otrok na svetu.) V Vašingtonu v Ameriki je srečna mati, ki ima jedno leto staro deklico, ki pa že tehta 50 funtov. Otrok je popolnoma zdrav in baje že govori.

lanšek, posestnik in pek, Jož. Zevnik, trgovec, vsi iz Brežic; Ivan Gerjovič, veleposestnik v Dobovi, in Janez Šetinc, posestnik v Št. Lenartu. Za računske pregledovalce so pa voljeni vlč. g. Franc Ferenčak, dekan v pokoju, in č. g. Jožef Kočevár, župnik v Brežicah, in g. Jožef Žmave, posestnik iz Kapele. Posojilnica začne poslovati z novim letom 1895.

(Bogat ribji lov.) V velikem ribnjaku grofa Herbersteina pri Ptuj, ki obsega 28 oral, naložili so te dni 10 tisoč kil krapov. Nalovljene ribe je odpeljal takoj posebni vlak proti Gradcu. Ribe so bile lepe in tehtale po 2 do 2½ kil. Pred poldrugim letom so jih spustili v ribnjak in od takrat vedno krmili.

(Celjski Sokol) priredi dne 15. t. m. s sodelovanjem tamburašev in pevcev Sokolski večer. Kot novost bodo izvajali Sokolci mramorne kipe, kar je za Celje nekaj povsem novega.

(Pošto naznanilo.) Dne 16. nov. se je našlo v nekem nabiralniku pismem v Mariboru, navadno pismo brez naslova. Ko se je komisijonelo odprlo, našla sta se v njem dva bankovca po 10 fl. Kdor se more skazati kot pisec tega pisma, naj se oglasi za denar pri poštnem in brzojavnem vodstvu v Gradcu.

(Dijaška kuhinja na Ptuj.) Dne 25. nov. je bil izvoljen predsednikom tega društva g. dr. J. Ploj, odborniki pa gg.: benef. Bratuša A., prof. Cilenšek M., vikar Črnko M., Gregorič A., posest., Majcen Ferd., gimn. veroučit., prof. Kunstek, Ožgan S., c. kr. notar. Doneski naj se blagovolno pošiljajo blagajniku, č. g. Ferd. Majcenu, gimn. veroučitelju v Ptuj.

(Slovensko pevsko društvo v Ptuj) ima dne 26. decembra ob 2. uri popoldne v prostorih Narodnega doma v Ptuj glavni zbor z vspešdom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora in računskih preglednikov. 5. Slučajnosti. Prosta zabava s petjem. Ko bi ob 2. uri ne bilo zadostno število društvenikov navzočih, bode se ob 4. uri zborovalo pri vsakem številu došlih društvenikov.

Odbor.

(Nos za 50 gld.) Te dni je bil mesar Hanka v Kromerizu obsojen, da ima trgovcu Kreislerju plačati 50 gld. To je mesarja tako razjezilo, da je na potu od sodišča vrgel Kreislerja na tla in mu odgrizel nos.

(Važna naredba.) Pravosodni minister Schönborn je izdal naredbo zoper preobilno, nepotrebno pisarenje, s katerim se pravde le zavlačujejo.

(»Narodni dom« v Celju.) Dne 25. novembra je imelo ravnateljstvo celjske posojilnice sejo, v kateri je inženier Hrasky predložil proračun troškov za zgradbo »Narodnega doma«. Troški so proračunjeni na 162.000 fl., stavbišče stane 30.000 fl., torej bode zgradba stala blizu 200.000 fl. Ravnateljstvo je odobrilo proračun ter sklenilo, da se dela pričnó že prihodnjo spomlad ter zgradba dovrši koncem 1896. V stavbenem odseku so gg.: Miha Vošnjak, načelnik; dr. Jos. Srnec prvi in Lovro Baš drugi namestnik; dr. Ivan Dečko, dr. J. Vrečko in J. Zupanec.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali: č. gosp. dr. M. Matek, profesor bogoslovja, 5 fl.; č. g. Jurij Žmave, župnik na Remšniku, 5 fl.; slavna posojilnica v Marenbergu, 10 fl.; č. g. Janez Toman, kaplan v Slivnici, 2 fl. in »Gambrinus« 1 fl. 50 kr.

(V Krškem) je bil dne 5. decembra t. l. izvoljen županom gospod dr. Mencinger.

(Občina Marija Gradec) je sklenila v seji od dne 5. t. m. peticijo na državni zbor za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju. Isto so storile občine Ljubno, Št. Pavel in Velenje.

(Baron-berač.) V Marseillu na Francoskem so zaprli nekega berača, ki je bil posebno nadležen in prosjačil po ulicah. V njegovem stanovanju so našli 400 tisoč frankov denarja. V beraču so spoznali mladega barona Guerianda, ki je iz same skoposti zblaznel.

(V Gradcu) dobijo v kratkem po mestu električno razsvetljavo. Ono noč so poskusili 6 svetilk in se je poskus izvrstno obnesel.

Listič uredništva. Slavn. „uč. dr. za celjski in laški okraj“: Dopis „od nekega v Laškem okraju“ kaže Vam sam po sebi, da meri na eno šolo, v ostalem pa se bere že v dopisu, „da (slov.) učitelji storé... svojo dolžnost“. Več pa tudi mi ne moremo v tej reči. — G. Častilko: Hvala za poslano; prosimo za redne dopise in za ponujeno. — G. Šp. v Br.: Do 1. junija 1895 poravnano.

Loterijne številke.

Trst 7. decembra 1894:	47, 65, 18, 29, 5
Linc „ „	46, 69, 60, 2, 84

Služba organista in mežnarja

se odda v Št. Janžu na Peči pri Velenju s 1. januarjem prihodnjega leta. Prosilci naj se do 25. decembra t. l. oglašijo pri cerkvenem predstojništvu. 2-3

Otvoritev.

Priporoča se v
**Celju, tik farne cerkve,
lekarna**

„Marije pomagaj“,

ki se je ravno zdaj čisto na novo uredila.

Ondi se dobivajo tudi priznana veljavna domača zdravila po najnižji ceni.

Vsakdanja pošiljatev na vse strani.

K. Gela,
lekár.

2-8

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da odpre s 1. prosincem 1895 štacuno z mešanim blagom tudi pri **Mali nedelji**. Ker bom štacuno pri Sv. Jurju ob Ščavnici še z naprej imel, bode mi možno v prihodnje še ceneje blago prodavati, kakor do sedaj.

K obilnemu obisku se najtopleje priporoča **Franc Senčar**, trgovec. 1-3

Med. univ. 5-5

Dr. M. Schmirmaul

ordinuje vsaki dan od 10.—12. ure
predpoldne in od 2.—4. ure popoldne
v Mariboru, Frauengasse št. 9.

Hiša

z lepim vrtom v malem mestecu na spodnjem Štajarskem se zaradi odhoda kmalu po prav nizki ceni in lahkim plačilnimi pogoji proda. V hiši je prostora za več stanovanj in je pripravna za vsakršnega rokodelca, ključarja, kovača, kolarja itd. Kje, pové upravništvo „Slov. Gospodarja“. 3-3

Služba organista in cerkovnika

v Skomrah je razpisana. Prošniki naj se zglašijo pisмено pri tamošnjem cerkvenem predstojništvu. 2-3

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasedena **vina** izvlečena Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. En steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri Atoziju Quandest, gosposke ulice 46-52

Tinct. chinae nervitonica comp.

(Prof. dr. Lieberja živčni lek.)

Edino pristen z varnostno znamko „križ in sidro“. Pripravlja se pravilno v lekarni M. Fanta v Pragi, ter je že dolgo let znan kot živcekrepično zdravilo. Steklenica 1, 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Kot jako dobro domače zdravilo so znane **Št. Jakobove želodčne kapljice**, steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 5-40

Najboljše žito-čistilne mline,

ki se sploh dobé, nadomeščajo vsako triero, kjer razstavljeni, vedno s prvimi darili odkovani, potem stroje za pripravljanje

sirovega masla,

in druge stroje razpošilja pod mogoče ugodnim jamčenjem in tudi proti plačilu na obroke, sl. društvom tudi na poskus

J. V. Chmelař, Chroustow, P. Bohdalau via Polna. Češko.

Prosim, zahtevajte cenilnik!

Spricalo preiskovalne komisije pri razstavi žito-čistilnih mlinov v Pragi:

„... Čiščenje in razdeljenje zrnja se godi čisto, enakomerno. Gonilne moči se potrebuje zelo malo, mlin popolnoma zadoštuje in izvrstno deluje.

Ta mlin zelo priporočamo.“

Razstavljalni odbor centralne kmetijske družbe za Češko.

V Pragi, 16. majnika 1894.

Načelnik strokovnega odbora:

Jožef Keiwert, l. r.

Predsednik:

Knez Schwarzenberg, l. r.

5-8

Darila za božič in novo leto

priporoča

Vincencij Seiler,

zlatar in srebrar v Mariboru, gosposke ulice št. 19.

Posebno priporoča svojo veliko zalogo briljantnih prstanov, uhanov, broš, zapestnikov, prstanov s kameni v različnih barvah v 14- in 6-karatnem zlatu, verižice za zapestnike in zavratnike s srcem in križcem, verižice za ure za gospode, gospe in dečke v 14-karatnem zlatu, v double-zlatu in v srebru ter različne granate in korale.

Priporočam nadalje veliko izbiro prave- in china-srebrnine, žlic in drugega namiznega orodja, nastavkov, jarbaščekov za kruh, krožnikov za torte, skled za salato, kotličkov za čaj, service za vino, liker in čaj, svečnikov, držalnikov cvetlic, priprav za kadenje, tabačnic, — tudi za cigarete —, škatljice za užigalnice, cevke za smodke in cigarete, pisalnikov, okvirov za fotografije, palice itd.

Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela znova in poprave ter urezovanje, vse po najnižji ceni, najboljše in najpoštenejše izvršeno.

Staro zlato in srebro kupuje po najvišji ceni.

2-3

Naznanilo.

Jurij Pernat, kovač in posestnik v Mihovcih, fare Cirkovske blizu Progerskega, naznanja, da daje svojo kovačijo z dobrimi pogoji v njem ali pa jo tudi proda z vsem poslopjem tudi hleve za živali.

Kovači, kateri bi imeli veselje, naj se oglasijo do 31. januarja 1895, pri imenovanem posestniku št. 24 v Mihovcih. 1-2

Praktikant,

ki govori in piše slovensko in nemško ter ima dobra šolska sprave, se sprejme takoj v štacuno z mešanim blagom in z deželnimi pridelki. Dopisi se naj pošiljajo pod naslovom: J. Matelig pri Zgornji Sv. Kungoti. P. Pesnica.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo

razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastojni in poštne prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Lekarna „Zum goldenen

Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

I. Singerstrasse št. 15

Wien.

Kričistilne kroglice, nekdanje imenovane **univerzalne kroglice**, zaslužijo to ime po pravici, ker je veliko moč. Od več desetletij sem so te kroglice razširjene in malo takih družin je, pri katerih se to sredstvo ne bi našlo. Od mnogih zdravnikov se te kroglice priporočajo kot izvrstno domače zdravilo, posebno pri boleznih vsled **slabega prebavanja** in **zaprtega telesa**.

Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštnine in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v **rdečih** pismenih, katerega je videti na navodilu za porabo.

Bernhardov liker, iz planinskih rož, W. O. Bernharda v iz planinskih rož, W. O. Bernharda v
Bregencu zoper različne želodčne bolezni. 1 stekl. fl. 2'60, 1/2 stekl. fl. 1'40, 1/4 stekl. 70 kr.
Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framacetične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

Pri dopošiljavi denarja (po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju.

3-12

Življenska esenca (Pražke kapljice) steklenica 22 kr.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, zoper kašelj itd. 1 škatljica 35 kr., poštnine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 fl.